

JÓZEF SOSNOWSKI

Ósmy dzień rozprawy, 2 grudnia 1947 r.

Przewodniczący: Proszę, następny świadek, Józef Sosnowski.

Pouczam świadka w myśl art. 107 kpk, że należy mówić prawdę. Składanie fałszywych zeznań karane jest więzieniem do lat pięciu. Czy strony zgłaszają wnioski co do trybu przesłuchania świadka?

Prokuratorzy: Zwalniamy świadka od przysięgi.

Obrona: My także.

Świadek: Józef Sosnowski, 42 lata, majster, wyznanie rzymskokatolickie, w stosunku do oskarżonych obcy.

Przewodniczący: Kiedy świadek dostał się do obozu?

Świadek: 6 lipca 1940 i przebywałem tam do 23 października 1944 r.

Przewodniczący: W jakich komandach pracował oskarżony w czasie pobytu w obozie?

Świadek: W komandzie instalatorów w *Bauleitungu*.

Przewodniczący: Czy świadek miał swobodę poruszania się po obozie?

Świadek: Miałem swobodę poruszania się po całym obozie, a nawet wychodzenia do domów SS-manów.

Przewodniczący: W związku ze swobodą poruszania się świadek znał oskarżonych. Proszę wymienić, których?

Świadek: Aumeiera, Grabnera, Müllera, Plaggego, Szczurka, Schumachera, Gehringa.

Przewodniczący: Odnośnie do oskarżonych, których świadek wymienił, co świadek może podać konkretnego w sprawie ich zachowania w obozie i obchodzenia się z więźniami?

Świadek: Opowiem to, co widziałem i co na własnej skórze odczułem.

Przewodniczący: Odnośnie Aumeiera.

Świadek: Aumeiera poznałem w 1942 r. w marcu. Pracowałem wówczas w kuchni. Przyszedł transport, obstawiony był karabinami maszynowymi. Przywiezionych pakowano do dołów. Widziałem, jak Aumeier skoczył do dołu i zaczął strzelać z pistoletu.

Aumeier ukarał mnie trzymiesięcznym SK. Od 12 marca do 15 czerwca 1942 r. pracowałem w *Königsgrube* przy regulacji rzeki. W tym czasie była ucieczka więźniów, wpakowano nas z powrotem do obozu w Brzezince. Po przybyciu Aumeiera, a tak samo Grabnera, którzy przybyli na blok, wybrano najlepszych obywateli Krakowa, profesorów, i 20 rozstrzelano na miejscu. Resztę powiązali drutami i wprowadzili do gazu. Nie widziałem, czy poszli na gaz, ale widziałem, jak ich wiązali drutami.

Przewodniczący: Czy świadek był w *Sonderkommando*?

Świadek: Tak, byłem w karnej kompanii. Początkowo na bloku 11, później przewieziono nas do Brzezinki.

Przewodniczący: Czy świadek miał możliwość widzieć Gehringa?

Świadek: Tak, miałem możliwość widzieć go niejednokrotnie na bloku 11 i widziałem, jak raz znęcał się nad Żydem, ćwicząc go na podwórzu tak, że rano znaleźliśmy go martwego w umywalni.

Przewodniczący: Jak się znęcał nad nim?

Świadek: Bił go, kopał, kazał mu biegać, skakać. Jeżeli chodzi o oskarżonego Grabnera, to przy przyjeździe do obozu 6 lipca 1942 r. łącznie z oskarżonym Plagge dał każdemu więźniowi po 25 batów. Nie dość jeszcze na tym. Uciekł jeden więzień, więc musieliśmy całą noc stać na stojce. W październiku 1940 r. Grabner w niedzielę przybył na teren obozu i wybrał spośród więźniów kilkunastu według swojego uznania. Co się z nimi stało, nie wiadomo, jednak później już nie wrócili. Tak samo przy selekcjach w 1942 r. oskarżony Grabner był obecny. Jeżeli chodzi o oskarżonego Müllera, to pracując w komandzie instalatorów, zostałem wysłany przez mojego zwierzchnika do Hößlera dla reperacji pompy. Po pracy zapytałem Müllera, czy mam odejść, on zaś zbił mnie i skopał i kazał mi biec około dwa kilometry z góry i pod górę.

Pracując w niedzielę przy kartoflach, poznałem oskarżonego Schumachera. Tak samo jak Gehring bił on więźniów i kopał. Kazał jednemu więźniowi Żydowi biec, a później zastrzelił go. Mnie – za to, że nie zdjąłem czapki – uderzył tak, że wybił mi jednego zęba.

Szczurek, *Blockführer* w r. 1941, poszczuł na mnie psa, gdym był na *Bauhofie* i pies mnie pogryzł.

Przewodniczący: Niech świadek rozejrzy się jeszcze po oskarżonych.

Świadek: Znam jeszcze lekarza obozowego Krammera. Pracując na bloku 10, widziałem jak szedł na blok 20, a po jego wyjściu leżało tam czterech zmarłych mężczyzn. Czy dawał im zastrzyki, tego nie wiem, w każdym razie zmarli. Było to w październiku 1943 r. Twarz oskarżonego jednak zmieniła się tak, że nie mogłem go dokładnie poznać. Więcej nie mogę nic o oskarżonym konkretnie powiedzieć.

Przewodniczący: Czy są pytania do świadka?

Prokurator Pęchalski: Świadek zeznał o rozstrzelaniu 20 osób z kompanii karnej w Brzezince. Gdzie to było, na bloku 11, czy w Brzezince?

Świadek: W Brzezince, między blokiem 1 a 2.

Prokurator Pęchalski: Świadek zeznał, że byli tam obecni Grabner, Aumeier, Palitsch i inni. Czy bezpośrednio po ich przybyciu nastąpiło rozstrzelanie i na miejscu?

Świadek: Zaraz po ich przybyciu. Aumeier wybrał najzdrowszych mężczyzn, postawił na bok i zaraz ich rozstrzelano.

Prokurator Pęchalski: Byli więc tam Grabner i Aumeier. Z jakiego powodu było to rozstrzelanie?

Świadek: Po ucieczce, która nastąpiła w tym samym dniu.

Prokurator Pęchalski: Czy od momentu ucieczki do rozstrzelania upłynęło parę godzin?

Świadek: Tak jest, zaledwie kilka godzin.

Prokurator Pęchalski: Stwierdził świadek, że oskarżony Gehring znęcał się nad Żydem przy pomocy „sportu”.

Świadek: Dokładnie nie wiem, jak on to robił.

Prokurator Brandys: Czy świadkowi wiadomo, że oskarżony Aumeier miał pobić ludzi chorych, leżących na bloku szpitalnym?

Świadek: Tego nie wiem.

Prokurator Brandys: Świadek wymienił Götzego. Gdzie on był zatrudniony?

Świadek: Był zatrudniony w Brzezince. Widziałem, pracując przy wodociągach, jak znęcał się nad kobietą, ale nie wiem, jakiej narodowości. Stałem wtedy w odległości 40 metrów.

Prokurator Brandys: Czy świadek widział, aby Gehring bił kobiety?

Świadek: Tego nie widziałem.

Przewodniczący: Czy są jakieś pytania do świadka?

Obrońca Kruh: Zauważyłem, że świadek, przeglądając oskarżonych, wymienił przy oskarżonym Götze nazwisko Gehringa. Czy nie zaszła tu pomyłka i czy rzeczywiście był to Gehring?

Świadek: Twierdzę, że chodziło tu na pewno o Gehringa.

Obrońca Kossek: W którym roku widział świadek oskarżonego Götza w Brzezince, bijącego kobiety?

Świadek: Widziałem, a było to w październiku lub we wrześniu 1942 r.

Obrońca Kossek: Czy świadek wie na pewno, że był to Götze?

Świadek: Wiem, że był to Götze, gdyż znałem go jako *Blockführera* z Oświęcimia, chodzącego na pracę ze swoim komandem.

Obrońca Kossek: Czy świadkowi jest wiadomo, że był drugi Götze?

Świadek: To nie jest mi wiadome.

Obrońca Minasowicz: Świadek powiedział, że w transporcie otoczonym w marcu 1943 r. przez karabiny maszynowe zostali rozstrzelani ludzie. Ilu ich było?

Świadek: Około 40 osób.

Obrońca Minasowicz: Gdzie to się odbywało?

Świadek: Koło *Blockführerstuby*, gdzie był dół żwirowy.

Obrońca Minasowicz: Skąd to świadek obserwował?

Świadek: Z kuchni, która stała niedaleko dołu.

Obrońca Minasowicz: Czy z kuchni można było widzieć, co się dzieje w głębi dołu?

Świadek: Nie.

Obrońca Minasowicz: Dlaczego wobec tego świadek twierdził, że skoczywszy do dołu, oskarżony dobijał ludzi?

Świadek: Bo słychać było strzały i widziałem, jak wyleciał z pistoletem i strzelał.

Obrońca Minasowicz: Czy oskarżony sam przebiegł z wyciągniętym pistoletem, czy też miał koło siebie posterunki SS?

Świadek: Innych nie widziałem.

Obrońca Minasowicz: Czy strzały zostały oddane z góry, czy z dołu?

Świadek: W dole.

Obrońca Minasowicz: To znaczy, że świadek słyszał tylko strzały?

Świadek: Tak jest.

Obrońca Ostrowski: Świadek zeznał, że w czasie akcji zastrzelono Żyda. Czy świadek o tym słyszał, czy sam to obserwował?

Świadek: Widziałem na własne oczy.

Obrońca Ostrowski: Kiedy to było?

Świadek: Było to w październiku 1943 r.

Obrońca Ostrowski: Czy działo się to w bezpośredniej odległości od świadka?

Świadek: W odległości 30 – 40 metrów.

Obrońca Rappaport: Świadek zeznał, że Szczurek w towarzystwie kolegów poszczuł świadka psem. Kiedy i gdzie to było?

Świadek: W 1941 r. na *Bauhofie*.

Obrońca Rappaport: Czy świadek słyszał, jak Szczurek szczuł psa, czy też oskarżony był tylko obecny przy tym?

Świadek: Szczurek był przy tym obecny i widziałem, jak pies przyleciał potem do niego.

Obrońca Rappaport: Ale świadek nie słyszał, żeby szczuł psa?

Świadek: Nie słyszałem.

Obrońca Rappaport: Dziękuję.

Przewodniczący: Czy oskarżony Grabner ma jakieś pytania do świadka lub oświadczenia?

Oskarżony Grabner: Pytanie. Wysoki Trybunale! Świadek oświadczył, że poleciłem dać 25 uderzeń kijem każdemu więźniowi przy przyjściu do obozu. Proszę o zapytanie świadka, kiedy to było i skąd świadek wie, że wydałem takie polecenie?

Świadek: Było to 6 lipca 1940 r. Kto polecenie wydał, nie wiem, ale Grabner przy tym był.